

M. P. Drahoňanová. Serii 15. Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury, (1), 47-55.

SILENKO, A. O., & KRUK, N. V. (2022). Dystantsiina osvita: alternatyva chy dodatkovi mozhlyvosti tradytsiinoi osvity? [Distance education: An alternative or additional opportunity for traditional education?]. *Aktualni problemy polityky, (69), 94-100.* <https://doi.org/10.32837/app.v0i69.1308>.

TRYUS, YU. V., HERASYMENKO, I. V., & FRANCHUK, V. M. (2012). *Systema elektronnoho navchannia VNZ na bazi MOODLE: Metodychnyi posibnyk.* Cherkasy.

United Nations (2015). *Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development.* <https://sdgs.un.org/publications/transforming-our-world-2030-agenda-sustainable-development-17981>.

BLENDED LEARNING ЯК НОРМА: НОВА ПАРАДИГМА ЦИФРОВОЇ ОСВІТИ

Олеся Стойка

Ужгородський національний університет

Ужгород, Україна

Цифрова трансформація освіти є одним із ключових пріоритетів розвитку сучасних освітніх систем у глобальному вимірі. Події останніх років, зокрема пандемія COVID-19, воєнні конфлікти та масштабна цифровізація суспільства, актуалізували необхідність швидкого переходу до дистанційних форматів навчання. Так званий «екстрений онлайн» став вимушеною реакцією на кризові обставини, однак водночас виявив низку системних проблем, пов'язаних із фрагментарністю цифрових рішень, нерівним доступом до ресурсів та недостатньою готовністю педагогів і здобувачів освіти до повноцінного цифрового навчання (*European Commission, 2020*).

У цьому контексті особливої актуальності набуває перехід від тимчасових дистанційних практик до системної цифрової освітньої екосистеми. Така екосистема передбачає інтеграцію цифрових технологій у всі складники освітнього процесу – від планування та реалізації навчальних програм до оцінювання результатів навчання й

управління освітніми закладами. Згідно з аналітичними звітами OECD, цифрова трансформація освіти має розглядатися не як технічна модернізація, а як глибока педагогічна реформа, що змінює підходи до навчання, викладання та освітньої взаємодії (OECD, 2021).

Ключовою моделлю функціонування сучасної цифрової освітньої екосистеми є змішане навчання (blended learning), яке поєднує традиційне очне навчання з онлайн-компонентами. Наукові дослідження засвідчують, що blended learning забезпечує оптимальний баланс між особистісною взаємодією та цифровою гнучкістю, створюючи умови для активного навчання та розвитку автономності здобувачів освіти (Graham, 2013). На відміну від повністю дистанційного навчання, змішаний формат дозволяє зберегти соціальну складову освітнього процесу, що є особливо важливим для формування комунікативних і професійних компетентностей.

Сучасні підходи до визначення blended learning наголошують на його системному характері. Як зазначає S. Hrastinski, змішане навчання не зводиться до механічного поєднання онлайн- та офлайн-занять, а передбачає педагогічно обґрунтовану інтеграцію різних форм і методів навчання з урахуванням освітніх цілей та потреб студентів (Hrastinski, 2019). У цьому сенсі blended learning виступає новою парадигмою організації навчального процесу, а не компромісним варіантом між традиційною та дистанційною освітою.

Важливою умовою реалізації змішаного навчання як освітньої норми є функціонування національних цифрових освітніх платформ. Такі платформи забезпечують централізований доступ до навчальних матеріалів, цифрових підручників, інтерактивних ресурсів та інструментів оцінювання. Вони сприяють уніфікації освітніх стандартів, підвищенню прозорості освітнього процесу та забезпеченню рівних можливостей для здобувачів освіти незалежно від їхнього місця проживання (OECD, 2021). Крім того, цифрові платформи створюють передумови для накопичення та аналізу освітніх даних, що є важливим ресурсом для ухвалення управлінських рішень.

Суттєвого значення набуває урахування національного та регіонального досвіду цифрової трансформації освіти, зокрема в контексті підготовки педагогічних кадрів. У межах власного дисертаційного дослідження було здійснено порівняльний аналіз тенденцій цифровізації підготовки вчителів у Республіці Польща, Угорщині та Україні, що дало змогу окреслити спільні європейські орієнтири та національні особливості впровадження цифрових освітніх практик (Stoika, 2024). Отримані результати свідчать,

що ефективна цифрова трансформація освіти можлива за умови системної підготовки педагогів до професійної діяльності в умовах *blended learning*, активного використання цифрових освітніх платформ та інтеграції інноваційних технологій, зокрема штучного інтелекту, в освітній процес.

Таким чином, *blended learning* як норма сучасної освіти має розглядатися не лише як технологічне нововведення, а як результат комплексної підготовки педагогічних кадрів, оновлення змісту освітніх програм і формування цифрової культури учасників освітнього процесу, що загалом відповідає європейським тенденціям розвитку освіти (Stoika, 2024; *European Commission*, 2020).

Окремої уваги заслуговує роль цифрових підручників та відкритих освітніх ресурсів у контексті цифрової трансформації освіти. На відміну від традиційних друкованих видань, цифрові навчальні матеріали мають динамічний характер, можуть оперативно оновлюватися та адаптуватися до індивідуальних потреб здобувачів освіти. Вони також забезпечують інтеграцію мультимедійних елементів, що підвищує наочність та ефективність навчання. Європейський досвід свідчить, що системне впровадження цифрових ресурсів сприяє підвищенню якості освіти та розвитку цифрової компетентності учасників освітнього процесу (*European Commission*, 2020).

Значний потенціал у межах Digital Education Reform має використання технологій штучного інтелекту. AI-рішення дедалі активніше застосовуються для персоналізації навчання, адаптивного подання навчального контенту та автоматизованого оцінювання. Згідно з дослідженнями W. Holmes та співавторів, штучний інтелект здатен трансформувати освітній процес, забезпечуючи більш точне врахування індивідуальних освітніх потреб і темпів навчання здобувачів освіти (Holmes et al., 2019).

Водночас міжнародні організації наголошують на необхідності відповідального та етичного використання AI в освіті. Зокрема, UNESCO акцентує увагу на питаннях захисту персональних даних, забезпечення академічної доброчесності та збереження провідної ролі викладача в освітньому процесі (UNESCO, 2023). У цьому контексті штучний інтелект має розглядатися не як заміна педагогічної діяльності, а як інструмент її підтримки та підвищення ефективності.

Отже, перехід від «екстреного онлайн» до системної цифрової освітньої екосистеми є складним і багатовимірним процесом, що потребує комплексного підходу. *Blended learning* як норма сучасної освіти виступає ключовим механізмом реалізації цифрової трансформації, поєднуючи педагогічну доцільність із технологічними інноваціями. Формування цілісної цифрової екосистеми освіти сприятиме підвищенню

якості освітніх послуг, розвитку цифрових компетентностей та забезпеченню сталого розвитку освіти в умовах цифрового суспільства.

Список літератури:

- European Commission* (2020). Digital education action plan 2021-2027: Resetting education and training for the digital age. Publications Office of the European Union.
- ГРАНАМ, С. R. (2013). Emerging practice and research in blended learning. In M. G. Moore (Ed.), *Handbook of distance education* (pp. 333-350). Routledge.
- HRASTINSKI, S. (2019). What do we mean by blended learning? *TechTrends*, 63 (5), 564-569. <https://doi.org/10.1007/s11528-019-00375-5>.
- HOLMES, W., BIALIK, M., & FADEL, C. (2019). *Artificial intelligence in education: Promises and implications for teaching and learning*. Center for Curriculum Redesign.
- OECD* (2021). Digital education outlook 2021: Pushing the frontiers with AI, blockchain and robots. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/589b283f-en>.
- STOIKА, O. Y. (2024). *Trends in digitalization of teacher education in the Republic of Poland, Hungary, and Ukraine* (Doctoral dissertation, Institute of Pedagogy of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine).
- UNESCO* (2023). Guidance on generative AI in education and research.

ОСВІТНІ ЦІЛІ ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ КРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Оксана Субіна

Інститут професійної освіти

Національної академії педагогічних наук України

Київ, Україна

Важливою світовою подією початку 2026 року став 56-й Всесвітній економічний форум, що проходив у Давосі 19-23 січня 2026 р. під гаслом «Дух діалогу» (A Spirit of Dialogue) і був присвячений обговоренню таких важливих тем як: співпраця у світі